

Het water dat ons kent

**Bekering en taalverandering: van isolement naar
participatie in de poëzie (1973-2003) van Willem Jan Otten**

- masterscriptie -

Tewin van den Bergh

Het water dat ons kent¹

Bekering en taalverandering: van isolement naar participatie in de poëzie (1973-2003) van Willem Jan Otten

- masterscriptie -

Student:

Naam: Tewin (T.W.) van den Bergh
Adres: Herman Saftlevenstraat 22
3583 BJ Utrecht
Telefoonnummer: 06-33757326
E-mailadressen: teuniswillem@hotmail.com,
T.W.vandenBergh@students.uu.nl
Studentnummer: 0037311
Studie: Literatuurwetenschap
Datum: juni 2009

Begeleider:

Naam: Dr. J.J.M. van Stralen
Instituut Vreemde Talen, Literatuurwetenschap
E-mailadres: Hans.vanStralen@let.uu.nl

---

¹ Geïnspireerd op de volgende dichtregels van Willem Jan Otten: 'Wij bereikten/ na een tocht door een druipend bos/ het Randmeer./ Het was alsof een slapende haar ogen opende/ en ons kende.'
(*Eindaugustuswind*, 1998, p. 9) en '[...] het lussenwevend water doopselzacht.// Het heeft me altijd opgewacht –' (*Op de hoge*, 2003, p. 14/15).

Inhoudsopgave

Inleiding	1-5
1. 'Een nieuwe mens en een nieuw geluid'. Over bekering, en haar relatie tot taal en verhaal	6-26
1.1. Bekering volgens de theologie, de psychologie en de sociologie	6-13
1.1.1. God en mens (ontmoeting, omslag, discontinuïteit/crisis en oplossing)	6-9
1.1.2. Mens en zijn geest/lichaam (conflict/oplossing, manipulatie)	9-10
1.1.3. Mens en zijn omgeving (ontwikkelingsfase, logisch gevolg)	10-13
1.2. Bekering volgens de semiotiek – opnieuw de theologie – en de literatuurwetenschap	14-22
1.2.1. Mens en taalsystemen (botsing, 'turning point' en proces)	14-17
1.2.2. Mens, nieuwe taal (taalfamilies), en verhaal (constructie)	17-22
1.3. Tot slot	23-26
1.3.1. Terugblik	23-24
1.3.2. Semantische velden voor hoofdstuk 2	24-26
2. Isolement, grensoverschrijding en interactie in de preconversie-, transitie- en postconversiebundels. Een vergelijking	27-69
2.1. Indeling in clusters	28-29
2.2. Indeling in preconversie-, transitie- en postconversiebundels	29-31
2.3. Isolement, grensoverschrijding en interactie in de preconversiebundels (cluster 1 en 2)	32-45
2.3.1. De natuur en de materie	32-36
a) Isolement en grensoverschrijding in cluster 1 (N/M)	
b) Interactie in cluster 1 (N/M)	
c) Isolement en grensoverschrijding in cluster 2 (N/M)	
d) Interactie in cluster 2 (N/M)	
2.3.2 De mens	36-41

a) Isolement en grensoverschrijding in cluster 1 (M)	
b) Interactie in cluster 1 (M)	
c) Isolement en grensoverschrijding in cluster 2 (M)	
d) Interactie in cluster 2 (M)	
2.3.3 God of een hogere macht	41-43
a) Isolement en grensoverschrijding in cluster 1 (G)	
b) Interactie in cluster 1 (G)	
c) Isolement en grensoverschrijding in cluster 2 (G)	
d) Interactie in cluster 2 (G)	
2.3.4 Conclusie hoofdstuk 2.3.	43-45
2.4 Isolement, grensoverschrijding en interactie in de transitiebundel en de postconversiebundel (cluster 3)	46-69
2.4.1 De natuur en de materie	46-51
a) Isolement en grensoverschrijding in de transitiebundel (N/M)	
b) Interactie in de transitiebundel (N/M)	
c) Isolement en grensoverschrijding in de postconversiebundel (N/M)	
d) Interactie in de postconversiebundel (N/M)	
2.4.2 De mens	51-59
a) Isolement en grensoverschrijding in de transitiebundel (M)	
b) Interactie in de transitiebundel (M)	
c) Isolement en grensoverschrijding in de postconversiebundel (M)	
d) Interactie in de postconversiebundel (M)	
2.4.3 God of een hogere macht	59-64
a) Isolement en grensoverschrijding in de transitiebundel (G)	
b) Interactie in de transitiebundel (G)	
c) Isolement en grensoverschrijding in de postconversiebundel (G)	
d) Interactie in de postconversiebundel (G)	
2.4.4 Conclusie hoofdstuk 2.4. en vergelijking met hoofdstuk 2.3.	64-69
3. 'Vlieg, daal, spring, stap, zwem en duik onder'. Het gedicht als beschrijving van een conversieweg	70-81
3.1. De vlucht van de eend (preconversiebundel)	70-73
3.2. De kapitein die niet sprong (transitiebundel)	74
3.3. Gemiste stap, gewilde sprong, gevangen aal (postconversiebundel)	75-79
3.3.1. De stap eruit	75
3.3.2. De sprong erin	76-77

3.3.3. In de fuik	77-79
3.4. Tot slot	79-81
Conclusie	82-87
Nawoord	88
Bijlagen	89-95
Bibliografie	96-99